

GULDBORGSUND

Alsø Agrosalg I/S
Godstedvej 8
4894 Øster Ulslev

E-mail: larsen.burso@hotmail.com

MILJØGODKENDELSE, GODSTEDVEJ 8, 4894 ØSTER ULSLEV

07. OKTOBER 2016

Guldborgsund kommune har den 27. januar 2016 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Godstedvej 8, 4894 Øster Ulslev.

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:
Udvidelse af ammekvægbesætningen til 40 ammekøer med opdræt. I forbindelse med udvidelsen vil den eksisterende maskinhal blive inddraget til stald.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk og har skemanr. 84909. Det er version nr. 5 fra den 6. september 2016, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Afgørelse

I henhold til § 10 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilklarene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 11. oktober 2016 på kommunens hjemmeside, se www.guldborgsund.dk under faneblad "afgørelser".

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet med en frist på 4 uger. Evt. klage skal indsendes elektronisk direkte til Natur- Og Miljøklagenævnet gennem Klageportalen, som findes via www.borger.dk eller www.virk.dk, søg efter "klageportal".

I særlige tilfælde kan der søges om, at blive fritaget for at bruge den digitale klageportal. Kontakt Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø hvis du ønsker at søge om ikke at benytte den digitale klageportal. Husk at søge i god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden udløbet af nedenstående klagefrist.

Evt. klage skal være modtaget senest tirsdag d. 8. november 2016 inden midnat.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
MILJØ
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731983
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 16/3846
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
ABH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af evt. klage, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Øvrigt

Har I spørgsmål, er I velkommen til at kontakte mig på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: guldborgsund@dof.dk

Kopi til orientering

- Ole Hansen, DLS, E-mail oha@dlsyd.dk
- Lolland Kommune, E-mail dopla@lolland

GULDBORGSUND

§ 10 TILLADELSE KVÆGBESÆTNING

GODSTEDVEJ 8, 4894 ØSTER ULSLEV

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Tilladelse til udvidelse af Kvægbesætning	3
1.1	Vilkår.....	3
1.2	Projektbeskrivelse	5
2	Kommunens vurdering	7
2.1	Ansøgningsskemaet	7
2.2	Begrundelser for vilkår.....	8
2.3	BAT	10
2.4	Natur vurdering	10
2.5	Samlet konklusion	16
2.6	Høring	16

Bilag 1	Beliggenhedsplan
Bilag 2	Kort over udbringningsarealer
Bilag 3	Naturvurdering

1 TILLADELSE TIL UDVIDELSE AF KVÆGBESÆTNING

Guldborgsund Kommune har den 27. januar 2016 modtaget ansøgning om at udvide kvægbesætningen på Godstedvej 8, 4894 Øster Ulslev fra 10 ammekøer med opdræt (11,01 DE) til 40 ammekøer, 35 kvier og 25 ungtyre (51,65 DE). Kommunen har vurderet, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte. Tilladelsen meddeles i henhold til § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

1.1 VILKÅR

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet og de stillede vilkår.
2. Denne tilladelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter den er meddelt.
3. Dyreholdet må ikke overstige 40 ammekøer (stor race), 35 kvier (6 til 27 mdr.) og 25 ungtyre (220 til 440 kg) svarende til 51,65 DE.
4. Ved eventuelle fremtidig ændringer af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne alders- og vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion.
5. Stalde med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkelig med halm eller lignende strukturmateriale til, at dybstrøelsen altid er tør i overfladen.
6. På bedriften må der ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 96. Dog må der på vedvarende græsarealer bruges et sædskifte med et udvaskningsindex på 50.
7. Køer samt kvier skal på græs minimum som angivet i ansøgningen. Dvs. 5 måneder udenfor udbringningsarealer og 1 måned indenfor. Der skal

¹ Lov nr. 1572 af 20.12.2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug jf. lovbek. nr 1486 af 04.12.2009

SIDE 4/16

afsættes gødning svarende til 19,22 DE udenfor udbringningsarealerne samt 3,41 DE indenfor udbringningsarealerne.

8. På bedriftens egne og forpagtede arealer, må der udbringes husdyrgødning i form af dybstrøelse produceret på bedriften svarende til 2.996 kg N og 392 kg P pr planår (1/8 til 31/7). Derudover må der afsættes 354 kg N og 37 kg P ved afgræsning. Der må således ikke udbringes mere end 0,56 DE/ha i gennemsnit på de godkendte arealer. Godkendte arealer fremgår af bilag 2.
9. Udover Plantedirektoratets krav om efterafgrøder, skal der etableres 10 % ekstra efterafgrøder på de godkendte udbringningsarealer. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperioder og kvælstofgødning. Hverken de lovpligtige eller de ekstra efterafgrøder må erstattes af "vintergrønne marker".
10. Ved beregning af hele bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm reduceres med 8 % af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer.
11. De godkendte arealer må ikke modtage anden organisk gødning.
12. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for at vilkår om afgræsning og brug af husdyrgødning er overholdt for de sidste 5 år f.eks. i form af kopi af de til NaturErhvervsstyrelsen indsendte gødningsregnskaber samt aftale om afgræsning.
13. Ved den østlige sø ved mark 3-0 (sø B) må der ikke udbringes fast husdyrgødning i en afstand af 0-100 m fra søens øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Søens placering fremgår af kort 3. Afstanden udmåles fra øvre brinkkant af søen, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til søen, ophører.
14. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune. Udenfor normal åbningstid skal miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt / beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.
15. Der skal søges om dispensation i Lolland Kommune, såfremt der sker en øget græsningstryk på arealet, der er lokalplanlagt som sommerhusområde ved Bredfjed.

Generelle bemærkninger

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen nedenfor er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses. Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse mm. af husdyrbrug, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er

SIDE 5/16

Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndighed og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.

- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne tilladelse maksimalt tilladte i 3 år er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og tilladelse.
- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug nr. 44 af 11-01-2016 § 25 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Bekendtgørelse nr. 1318 af 26-11-2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv's krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald.

Andre tilladelser

Der skal gøres opmærksom på, at denne tilladelse ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation efter anden lovgivning, herunder byggetilladelse m.m. til ændret anvendelse af maskinhal til stald.

1.2 PROJEKTBEKRIVELSE

Ansøgningen omfatter landbrugsbedriften med følgende ejer og ejendomsoplysninger:

Ejer	Alsø Agrosalg I/S
Adresse	Godstedvej 8, 4894 Øster Ulslev
Ejd.nr.	376-0010419
CVR	31537037
CHR:	117779

Udspredning af husdyrgødning på matrikel:
7a Godsted By, Godsted

I forbindelse med udvidelsen af kvægbesætning vil den eksisterende maskinhal blive inddraget til stald.

På ejendommen er der i nudrift en ammekobesætning på 10 køer med opdræt. Denne produktion udvides til 40 ammekøer (stor race), 35 kvier (6 mdr. til kælvning), 25 ungtyre (220 til 440 kg).. Se nedenstående tabel.

SIDE 6/16

Tabel 1 Dyresammensætning

Dyr	Nudrift		Ansøgt		Stald
	Dyr	Dyreenheder	Dyr	Dyreenheder	
Ammeko	10	6,25			Gammel stald Dybstrøelse
Ammeko Stor race			40	28,57	Maskinhal Dybstrøelse
Kvier (6 mdr.– kælving) Stor race	10	4,76	9	4,29	Gammel stald Dybstrøelse
Kvier (6 mdr.– kælving) Stor race			26	12,38	Maskinhal Dybstrøelse
Ungtyr (6 mdr. – slagtning) Stor race			25	6,41	Gammel stald Dybstrøelse

Alle dyrene går på dybstrøelse, når de er på stald. Dybstrøelsen opbevares i markstak inden det bringes ud på markerne.

Udbringningsarealerne består af 57,94 ha ejede og forpagtet arealer, heraf er 19,63 afgræsningsarealer i Lolland Kommune. Arealerne fremgår af bilag 2.

Derudover er der indgået aftale med Søholt Gods om afgræsning af i alt 33,80 ha eng.

Der hverken importeres eller eksporteres husdyrgødning fra bedriften.

Ansøgningen om udvidelse omfatter dels det almindelige § 10 – ansøgningsskema og dels en § 10 ansøgning sendt ind via Husdyrgodkendelse.dk. (Skema nr. 84 909). Ansøgning har været returneret under behandlingen for at indhente supplerende oplysninger. Det er således version 5 fra den 6. september 2016, der ligger til grund for de endelige vurderinger af den ansøgte produktions påvirkning af natur og miljø.

Guldborgsund Kommune
Center for Miljø & Plan
7. oktober 2016

Ulla Andersen
Teknisk Assistent

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

2 KOMMUNENS VURDERING

2.1 ANSØGNINGSSKEMAET

I § 10 ansøgningsskemaet har ansøger svaret ja til 8 ud af de 10 spørgsmål. Guldborgsund kommune har følgende kommentarer til de enkelte punkter:

Ad 1 afstandskrav.

Ud fra gennemgang af kort og øvrig tilgængelig viden i kommunen er det korrekt, at alle afstandskrav er overholdt. Nærmeste nabo er ca. 160 m væk (Godstedvej 16).

Ad 2 byzone og sommerhusområder m.m.

Der er ca. 6 km til Kettinge som er nærmeste byzone. Nærmeste lokalplanlagt boligområde er Øster Ulslev som ligger ca. 2,3 km fra bedriften. Der er over 10 km til nærmeste sommerhusområde (Nysted). Alle relevante afstandskrav er således overholdt.

Ad 3 mere end 300 m til beskyttet natur.

Efter opmåling på luftfoto er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at det beskyttede overdrev vest fra ejendommen, ligger mere end 300 meter fra anlægget.

Ad 4 udbringningsarealers fald.

Der er jf. arealdata fra Danmarks Miljøportal ingen af udbringningsarealerne, der falder med 12 grader eller mere mod søer eller vandløb.

Ad 5 lavbundsarealer.

Jf. arealdata fra Danmarks Miljøportal ligger anlægget udenfor lavbundsområder.

Ad 6 nitratklasser.

Jf. arealdata fra Danmarks Miljøportal ligger alle udbringningsarealerne i nitratklasse 0.

Ad 7 fosforbelastning.

Udbringningsarealerne ligger i fosforklasse II eller III. Der er derfor svaret nej til spørgsmål 7 i ansøgningsskemaet.

Der er i husdyrgodkendelse.dk foretaget en fosforberegning, der viser, at der er fosforunderskud på arealerne på 14,0 kg P/ha/år. (Skemanr. 84.909).

På baggrund heraf vurderer Guldborgsund Kommune, at udvidelsen godt kan foretages uden der sker væsentlige ændringer på miljøet.

Ad 8 nitratfølsomme indvindingsområder.

Jf. arealdata fra Danmarks Miljøportal ligger alle udbringningsarealerne indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Der er derfor svaret nej til dette spørgsmål i ansøgningsskemaet.

Der er i husdyrgodkendelse.dk foretaget en beregning, der viser at merbelastningen ikke er stigende.

Ansøger har valgt at bruge plantesædskifte S1 på arealerne samt 10 % ekstra efterafgrøde udover plantedirektoratets krav, for at kunne overholde udvaskningskravet i forbindelse med udvidelsen af kvægbesætningen.

Derudover er kvælstofnormen reduceret med 8 %.

SIDE 8/16

Der er stillet vilkår til både sædskiftet, efterafgrøder og kvælstofnorm i denne tilladelse for at forudsætninger til udvaskningsberegningerne holder.

Tabel 2: Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
2-0	0,7	66	-1	56	74
4-1	1,4	66	-1	56	74
5-1	2,2	66	-1	56	74
3-0	1,3	75	0	64	84
4-0	2,1	70	-1	60	79
5-0	3,8	70	-1	60	79
7-0	11,8	70	-1	60	79
7-1	15,0	70	-1	60	79

Ad 9 fredede områder, Natura 2000 og beskyttede naturarealer.
Anlæg og udspretningsarealer ligger uden for fredede arealer, Natura 2000 områder og beskyttede naturarealer.

Ad 10 landskabeligværdier og kulturmiljøer.
Ejendommen ligger tæt på kulturmiljøet Ulriksdal – Hovedgård, men dog udenfor området. Der er derfor også svaret ja til dette spørgsmål i ansøgningsskemaet.

Desuden ligger ejendommen og udbringningsarealerne i jordbrugsområde med særlige naturværdier. Da der ikke sker nybyggeri vurderes udvidelsen ikke at have betydning for den landskabelige værdi og har derved ikke indvirkning på udpegningen i Kommuneplanen 2013-2025.

2.2 BEGRUNDELSER FOR VILKÅR

Det følger af reglerne omkring tilladelser og miljøgodkendelser, at disse gives under forudsætning af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet er korrekte og dækkende for den ansøgte produktion. Enhver ændring af forudsætningerne skal således forelægges kommunen for vurdering af, om ændringen kræver godkendelse eller om ændringen kan indeholdes i den eksisterende tilladelse/godkendelse. Det er således ikke nødvendigt at fastholde alle forudsætningerne i vilkår.

Da kravene til husdyrbrug løbende skærpes er det vigtigt at tilladelser og godkendelser ikke ligger som "skuffe projekter", der kan tages i brug længe efter at lovgivningen er skærpet. Jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug bør der således maksimalt gives en frist på 2 år til udnyttelse af en tilladelse/godkendelse. En tilladelse eller godkendelse anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Der er følgelig indsat vilkår om at denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter meddelelsen. Annonceringsdatoen regnes for meddelelsesdatoen.

SIDE 9/16

Vilkår om dyreholdets størrelse fastlægger det maksimale tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring udover det, der er fastsat i vilkåret, kræver fornyet tilladelse. Det er dog tilladt at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkåret beskrevet uden ansøgning og tilladelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på, at efter 3 år med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i tilladelsen fastlagte niveau jf. kontinuitetsprincippet.

Da omregningsfaktoren fra antal dyr til antal DE løbende ændres, er det dog nødvendigt i vilkår at fastlægge, at det er antallet af dyr i de enkelte dyretyper, og indenfor de givne alders- og vægtgrænser, der er afgørende for den tilladte produktion.

For at sikre at driften af ejendommen forurener og generer mindst muligt, er der sat vilkår om, at dybstrøelsen i stalden skal holdes tør på overfladen. Derved vil lugt og luftbåren ammoniak blive reduceret væsentligt.

For at sikre at betingelserne om afsætning af næringsstoffer inden- og udenfor udbringningsarealerne overholdes, er der stillet vilkår om at køer og kvier skal på græs 6 måneder om året. 5 måneder udenfor udbringningsarealerne og 1 måned indenfor udbringningsarealerne.

Der er ikke sat vilkår om fosfor, idet § 10 ansøgning godtgør, at der ved ansøgt drift ikke vil ske en overskridelse af beskyttelsesniveauet udstukket i lovgivningen. Alle udbringningsarealerne ligger i fosfor klasse II eller III, hvor der ikke må være fosforoverskud på arealer. Beregningerne i § 10 ansøgning viser, at den ansøgte drift vil medføre et fosforunderskud på 14,0 kg P/ha/år.

Som det fremgår af afsnit 2.1, ad 8 ligger udspretningsarealerne i nitratfølsomt indvindingsområde. Dette medfører, at der ikke kan udsprede husdyrgødning svarende til normalt harmonikrav. Ansøgningsskemaet er fremsendt sammen med en § 10 ansøgning via husdyrgodkendelse.dk. I denne ansøgning er det påvist, at når arealerne drives med 10 % efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav samt et S1 sædskifte, kan der tillades udspretning af 0,56 DE/ha. Der er følgelig sat vilkår om 10 % ekstra efterafgrøder og maksimal udspretning af 0,56 DE/ha med plantesædskifte med et udvaskningsindeks på 96 eller derunder og 50 på græsarealer. For yderligere at sikre mod for stor nitratudvaskning er der sat vilkår om, at arealerne ikke må tilføres anden organisk gødning. Derudover er kvælstofnormen reduceret med 8 %. Den samlede kvælstofnorm fastsættes på baggrund af afgrødevalg, forfrugt osv. Før anvendelse af husdyrgødning indregnes. Reduceret kvælstofnorm betyder, at den samlede kvælstofgødning (husdyrgødning med den lovpligtige udnyttelsesprocent + handelsgødningsmængden) skal reduceres med den angivne procentdel. I denne tilladelse 8 %.

For at kunne kontrollere vilkår om afgræsning og brug af husdyrgødning er der stillet vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for vilkår om afgræsning og brug af husdyrgødning er overholdt. Dette kan gøres ved gødningsregnskab og aftaler om afgræsning.

Der er stillet vilkår om at ved uheld eller andet, hvor der er sket forurening, skal kommunen have besked. Udenfor normal arbejdstid kan miljøvagten kontaktes.

2.3 BAT

I forbindelse med vurdering af en ansøgning efter husdyrlovens § 10, skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknologi".

De generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen er at betragte som BAT for husdyrbrug mindre end 75 DE svarende til en § 10 tilladelse.

Guldborgsund Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi.

2.4 NATUR VURDERING

Den fulde naturvurdering findes i bilag 3 - Naturvurdering.

Konklusionen i bilag 3 er, for påvirkning fra stald og lager:

Ammoniakkfølsom natur

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0 kg N/ha, vurderer kommunen at projektet på Godstedvej 8 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Godstedvej 8 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til staldene på Godstedvej 8 er område nr. 177 Maribosøerne, der består af habitatområde H156 og fuglebeskyttelsesområde F87. Afstanden fra staldene er ca. 840 m til natura 2000-området, se kort 1.

SIDE 11/16

Kort 1. Beliggenheden af kategori 1-natur i natura 2000-området i forhold til staldene på Godstedvej 8.

Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Godstedvej 8 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 177 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Godstedvej 8 beliggende udenfor Natura2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

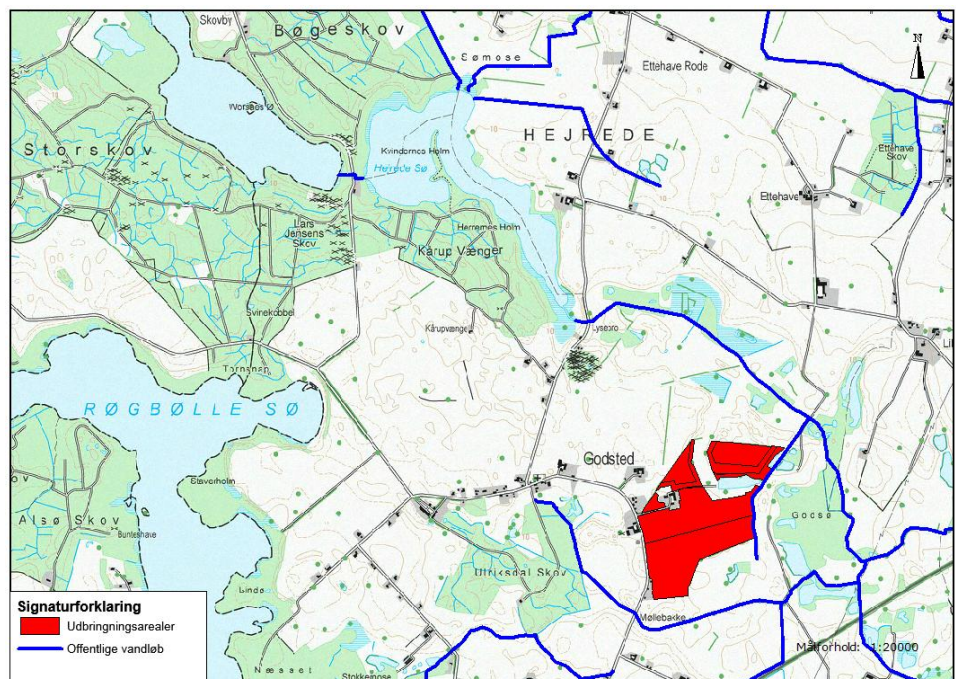
Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra staldene. Efter gennemførelse af BAT-tiltag i stalde m.v. er merbelastningen på 0,1 – 0,4 kg N/ha afhængig af naturområdets placering i forhold til staldene. Da merbelastninger på mindre end 1 kg N/ha medfører ikke ændringer i naturtyperne jf. bilag til Miljøstyrelsens husdyrvejledning, vurderes det, at bilag IV-paddernes yngle- og rastesteder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

SIDE 12/16

Søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til det offentlige vandløb nr. 50 Godsørenden, der via Hejrede Sø og Søndersø udmunder i Smålandsfarvandet, se kort 2. Ifølge Vandplan 2010-2015 for hovedvandoiland 2.5 Smålandsfarvandet har den nedstrøms del af Godsørenden målsætningen "godt økologisk potentiale" med en tilhørende faunaklasse 4. De mindre vandløb er ikke målsat i den nuværende vandplan. For disse vandløb skal det jf. Vandplanens retningslinje 3 sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at vandløbene opnår god tilstand.

Kort 2. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til offentlige vandløb.

Følgende udbringningsarealer grænser op til det samme åbne vandløb: mark 3-0, 7-0 og 7-1. Vandløbet er omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

Det fremgår af Vandplanen, at det kan forventes, at ca. 15 % af de åbne vandløb, som indgår i planen, ikke kan leve op til de opstillede mål i 2015 uden en miljøforbedrende indsats, som ligger ud over de gældende spildevandsplaner og allerede vedtagne øvrige miljøforbedrende foranstaltninger. Vandløbene, som grænser op til udbringningsarealerne, indgår ikke i vandplanens indsatsprogram.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne d. 3-6-2016 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb eller søer, og langs vandløbet er der en udyrket bræmme med en bredde af 2 meter eller mere.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler

m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Konklusion i bilag 3 for påvirkning fra arealerne er:

Hav

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Smålandsfarvandet er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlsbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. virkemidler) = 34,3 kg N/ha/år

Udvaskning, svarende til planteavlsbrug (med planteavlssædskifte) = 34,5 kg N/ha/år

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = -0,2 kg N/ha

Beregningerne viser, at det reelle dyretryk for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift bevirker, at udvaskningen af nitrat er lavere end ved et planteavlssædskifte. Der vil derfor ikke være en påvirkning af havområdet ved den ansøgte drift.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til Smålandsfarvandet hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

§ 3-beskyttet natur

De beskyttede naturtyper ved udbringningsarealerne er alle forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Med undtagelse af Bilag IV-arter indeholder lokaliteterne ikke fredede-, lokalt truede- eller særligt bevaringsværdige arter. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer ikke vil påvirke beskyttede naturtyper, som ligger nær udbringningsarealerne.

Natura 2000-områder

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha. Ved tilførsel af 1 kg N/ha og derafter kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 0,7 km til Natura 2000-område nr. 177. Med denne afstand mellem udbringningsarealerne og natura 2000-området

SIDE 14/16

vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området.

Arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derved medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencesterke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"- tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

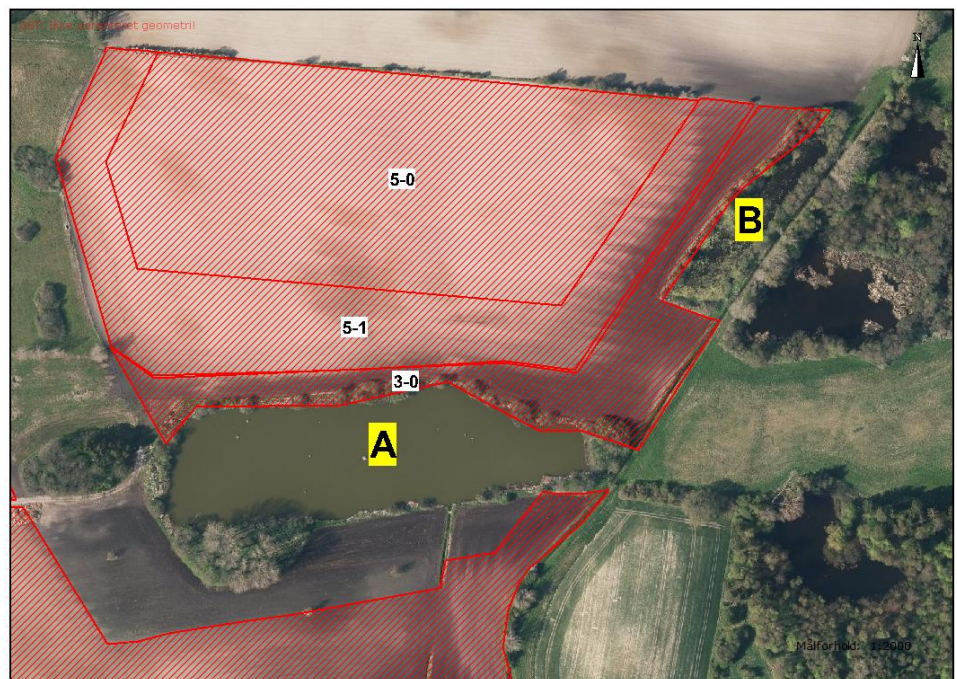
Ved udbringning af fast husdyrgødning er afdampningen af kvælstof større end 1 kg N/ha i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealet jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Nedbringes husdyrgødningen i jorden inden 6 timer, vil afdampningen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha på de tilgrænsende arealer.

I nærværende ansøgning håndteres husdyrgødningen som dybstrøelse.

For at hindre ændringer i tilstanden i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er det kommunens vurdering, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet.

Det vurderes, at der skal stilles følgende vilkår:

- Ved den østlige sø ved mark 3-0 (sø B) må der ikke udbringes fast husdyrgødning i en afstand af 0-100 m fra søens øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Søens placering fremgår af kort 3. Afstanden udmåles fra øvre brinkkant af søen, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til søen, ophører.

Kort 3. De to søer (A og B) som er besigtiget og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

2.5 SAMLET KONKLUSION

Jf. ovenstående gennemgang af de 10 spørgsmål, der skal ligges til grund for vurderingen af ansøgninger efter § 10 i husdyrloven, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at kvægbesætningen kan udvides uden at påvirke natur, miljø eller landskab i væsentlig negativ retning.

Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der i det ansøgte projekt er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik.

Ovenstående konklusion sker under forudsætning af, at udvidelsen sker som ansøgt, og at de stillede vilkår overholdes. Der ud over skal der søges om byggetilladelse til ændret anvendelse til maskinhallen til stald.

2.6 HØRING

Udkastet til tilladelse har været i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent i perioden 16. til 30. august 2016.

Efterfølgende er udkastet sendt i nabohearing ved berørte parter – ansøger, ansøgers konsulent og naboer indenfor lugtkonsekvenszonen på 52 meter samt ejer af forpagtet jord eller græsaftaler.

Høringen er foregået i perioden den 7. september 2016 til den 5. oktober 2016.

Der er indkommet følgende bemærkninger til tilladelsen fra Lolland Kommune:

Areal ved Østoft er tidligere dyrkningsjord, der i en årrække har været i drift med græsning og slet. Fortsat drift med græssende dyr vurderes til at være en fordel for de tilstødende § 3 arealer.

Arealet ved Sædinge er tidligere dyrkningsjord, uden specielle naturinteresser.

Arealerne ved Bredfjed omfatter mindre § 3 beskyttede arealer, der vurderes at drage nytte af fortsat afgræsning. Afgræsning af det samlede areal omkring Bredfjed kan fortsætte som hidtil, men en øgning af græsningstrykket vil kræve en dispensation fra Lolland Kommune, da hele området er lokalplanlagt som sommerhusområde.

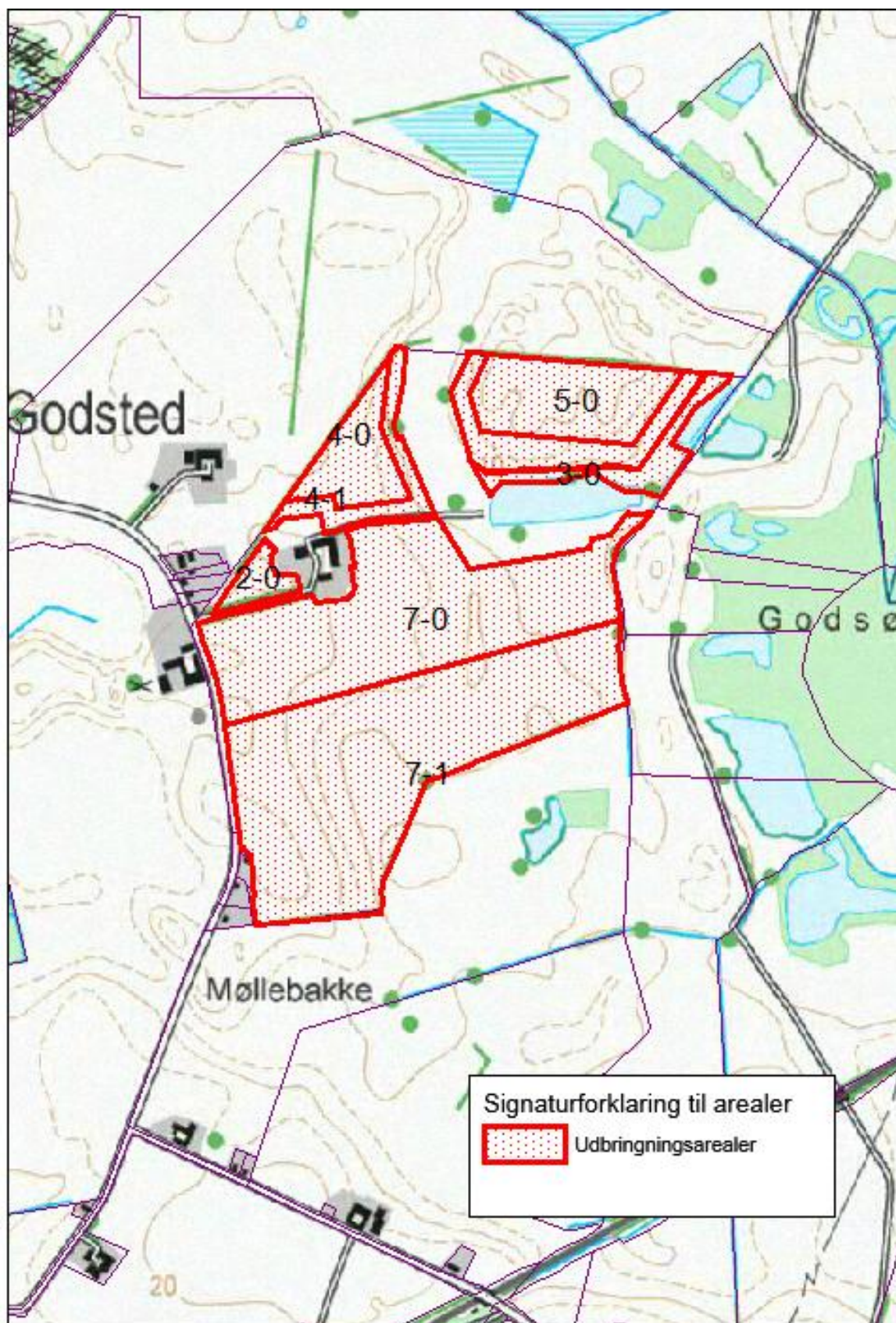
Bemærkningerne har givet anledning til nyt vilkår (vilkår 15).

Der er ikke indkommet andre høringssvar.

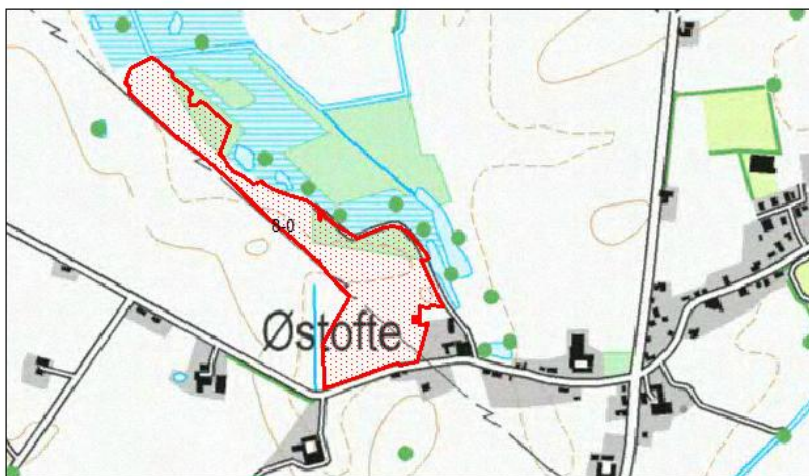
Bilag 1: Beliggenhedsplan

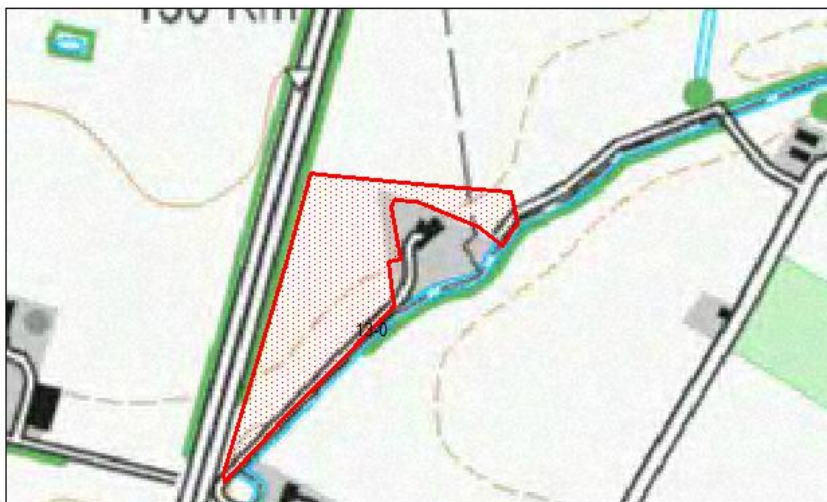
Bilag 2A: Udbringningsarealer

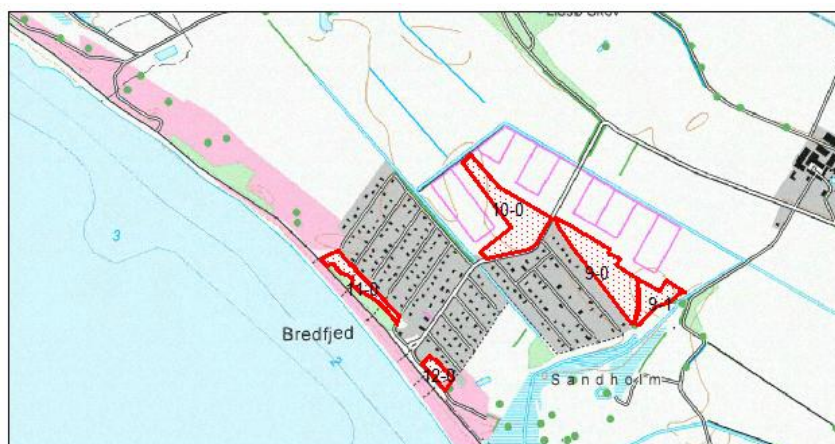
Bilag 2B: Afgræsning i Lolland Kommune

Ved Koldingevej, 4930 Maribo

Ved Vesterbyvej, Sædinge, 4960 Holeby

Ved Bredfjed, 4970 Rødby

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 10 MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

GODSTEDVEJ 8, 4894 ØSTER ULSLEV

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	9
1.2	PÅVIRKNING FRA AREALER	10
1.2.1	Påvirkning af søer og vandløb	10
1.2.2	Påvirkning af hav	11
1.2.3	Påvirkning af § 3-beskyttet natur	12
1.2.4	Påvirkning af Natura 2000-områder.....	14
1.2.5	Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	15

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinte eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende kliddannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесамfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller www.arealinformation.dk. Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

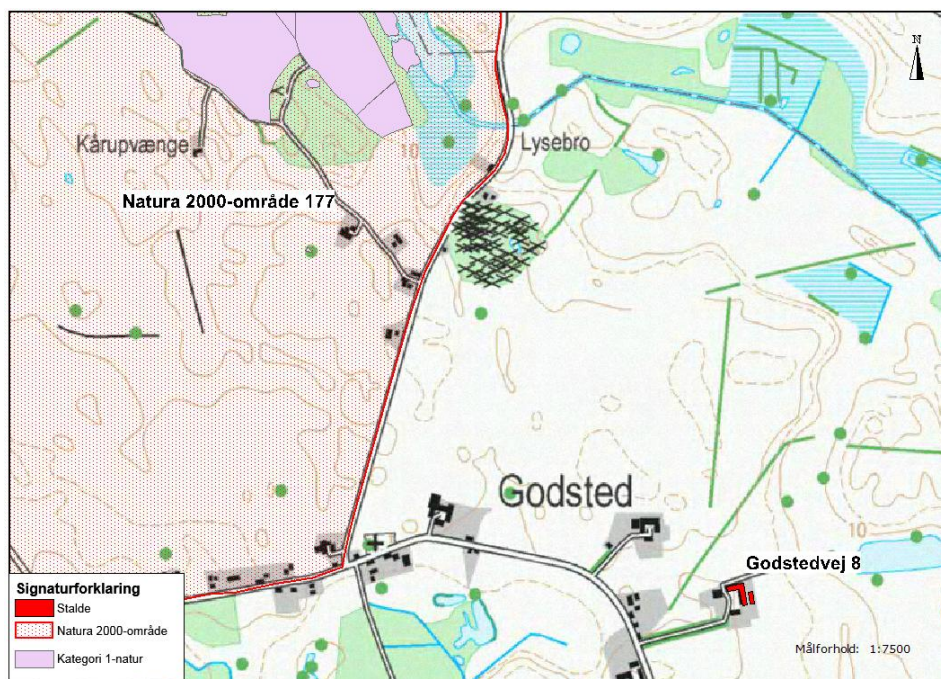
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er habitatnaturtype 9160 Egeblandskov, som er beliggende i natura 2000-område 177 Maribosøerne ca. 1,2 km fra Godstedvej 8 – se kort 1. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for skovnaturtypen.

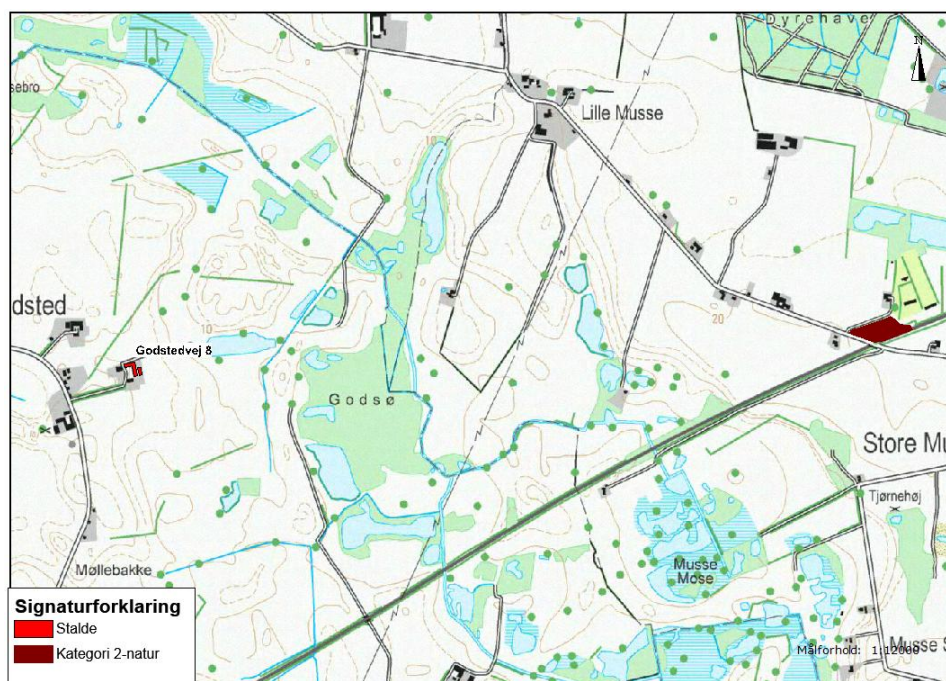
Kort 1. Beliggenheden af kategori 1-natur i natura 2000-området i forhold til staldene på Godstedvej 8.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Den nærmeste kategori 2-naturområder er et overdrev, som ligger ved Store Musse ca. 2,5 km øst for staldene – se kort 2. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for overdrevet.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 2-natur i forhold til staldene på Godstedvej 8.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

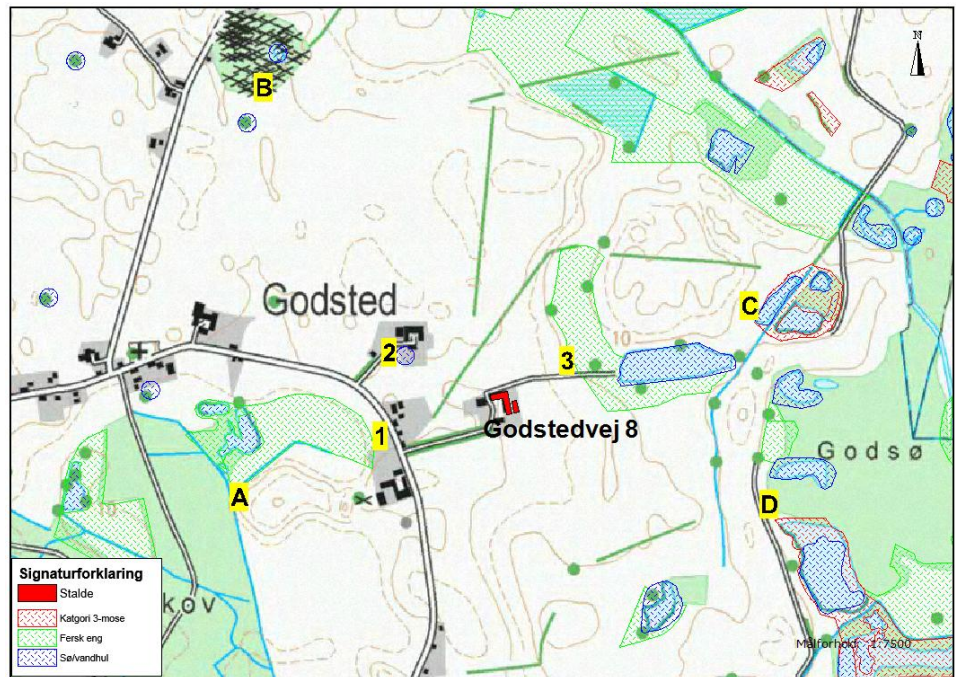
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

I området omkring staldene på Godstedvej 8 ligger nogle naturtyper omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merbelastningen af kvælstof fra Godstedvej 8 er beregnet på disse naturtyper i det elektroniske ansøgningssystem.

Kort 3. Beliggenheden af kategori 3-natur (A, B, C, D) og beskyttede naturtyper (1, 2, 3) i forhold til staldene på Godstedvej 8.

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-naturtyper ved Godstedvej 8.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merbelastning
A. 610 m vest for stalde	Skov	-	0,0 kg N/ha
B. 820 nordvest for stalde	Skov	-	0,0 kg N/ha
C. 550 m øst for stalde	Mose	-	0,0 kg N/ha
D. 620 m sydøst for stalde	Mose	-	0,0 kg N/ha

De nærmeste kategori 3-naturtyper udgøres af to moseområder øst for Godstedvej 8, samt af de to skove, Ulriksdal Skov og Højene, som er beliggende henholdsvis ca. 610 m vest for og ca. 820 m nordvest for Godstedvej 8. Begge skove er fredskov, og de fremgår af de høje målebordsblade fra 1862-1899 med skov-signatur, hvilket viser, at der har været skov på arealet i lang tid. På denne baggrund vurderes skovene at være ammoniakfølsomme. Da beregningen af merbelastningen med kvælstof i naturtyperne er mindre end 1 kg N/ha, vil kategori 3-naturtyperne ikke blive påvirket af den ansøgte produktion, og der er derfor ikke foretaget besigtigelse af naturtyperne.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men er ikke kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er to enge beliggende henholdsvis øst og vest for Godstedvej 8, samt et vandhul ved ejendommen Godstedvej 22. Merbelastningen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg N/ha i na-

turtyperne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Godstedvej 8 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Godstedvej 8 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrense for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til staldene på Godstedvej 8 er område nr. 177 Maribosøerne, der består af habitatområde H156 og fuglebeskyttelsesområde F87. Afstanden fra staldene er ca. 840 m til natura 2000-området, se kort 1.

Natura 2000-området udgør Danmarks største naturligt næringsrige søer, hvor mange arter af vandplanter er udbredt, bl.a. kransnålalger. Søerne er rene, lavvandede og med rig undervegetation (jf. basisanalyser for Natura 2000-området). Danmarks største bestand af

vandplanten Stor Najade findes her, og planten er udbredt i alle tre søer sammen med fisken Pigsmerling. Søerne omgives af et kuperet bakkelandskab. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for natura 2000-område 177.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H156		
Naturtyper:	Kransnålalgesø (3140)	Rigkær (7230)
	Næringsrig sø (3150)	Bøg på mor (9110)
	Brunvandet sø (3160)	Bøg på muld (9130)
	Kalkoverdrev (6210)	Bøg på kalk (9160)
	Tidvis våd eng (6410)	Ege-blandskov (9160)
	Urtebræmme (6430)	* Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Hængesæk (7140)	* Elle- og askeskove (91E0)
	* Avneknippemose (7210)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Sumpvindelsnegl	Stor Vandsalamander
	Pigsmerling	Bredøret Flagermus

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F87		
Arter:	Rørdrum	Hvepsevåge
	Grågås (rastende)	Havørn
	Skeand (rastende)	Rørhøg
	Taffeland (rastende)	Trane
	Troldand (rastende)	Fjordterne
	Lille Skallesluger (rastende)	

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er habitatnaturtype 9160 Egeblandskov, der ligger 1,2 km nord for stald og lager. Habitatnaturtypen er også kategori 1-natur – se endvidere afsnit 1.1.1.

Kommunens vurdering

Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,0 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Godstedvej 8 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 177 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Godstedvej 8 beliggende udenfor Natura2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

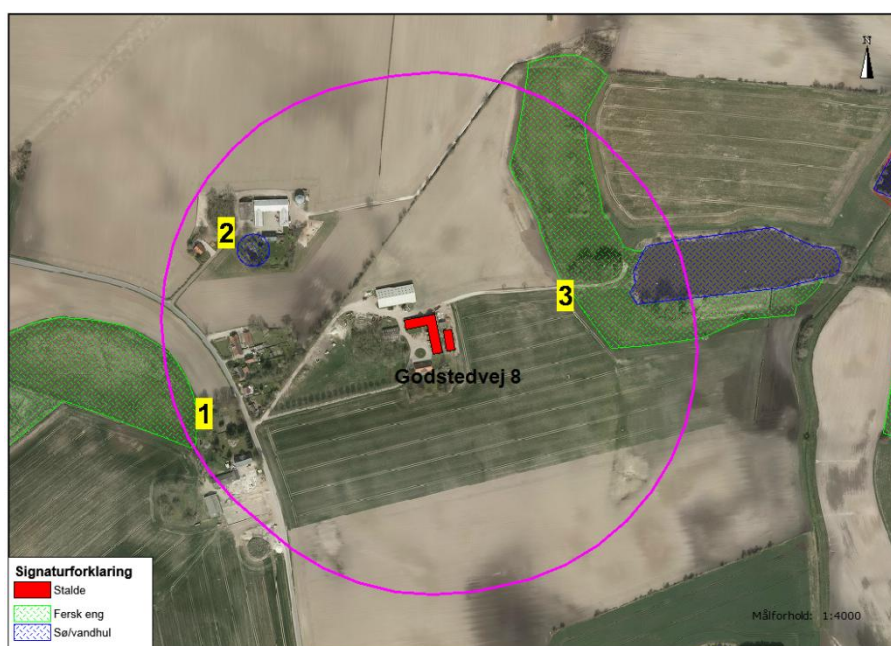
1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 1).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af bilag 1.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at indenfor en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Potentielle naturområder for bilag IV-arter og andre sjældne arter (lokalitet 1, 2 og 3) indenfor 300 m fra Godstedvej 8. 300 m-afstanden fra staldene er angivet med pink streg.

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der to enge og to vandhuller/søer (lokalitet 1, 2 og 3) – se kort 4. En beregning af total- og merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte produktion viser, at merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte produktion ligger mellem 0,1 og 0,4 kg N/ha.

Da merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år og derunder ikke medfører ændringer i tilstanden af naturtyper ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning, er der ikke foretaget besigtigelse af na-

turområderne i forhold til en vurdering af betydningen af merdepositionen af ammoniak for naturområdernes egnethed som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter.

Flagermus

Der er ikke foretaget besigtigelser eller andre registreringer af arter af flagermus. Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 5 - 6 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter).

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Kommunens vurdering

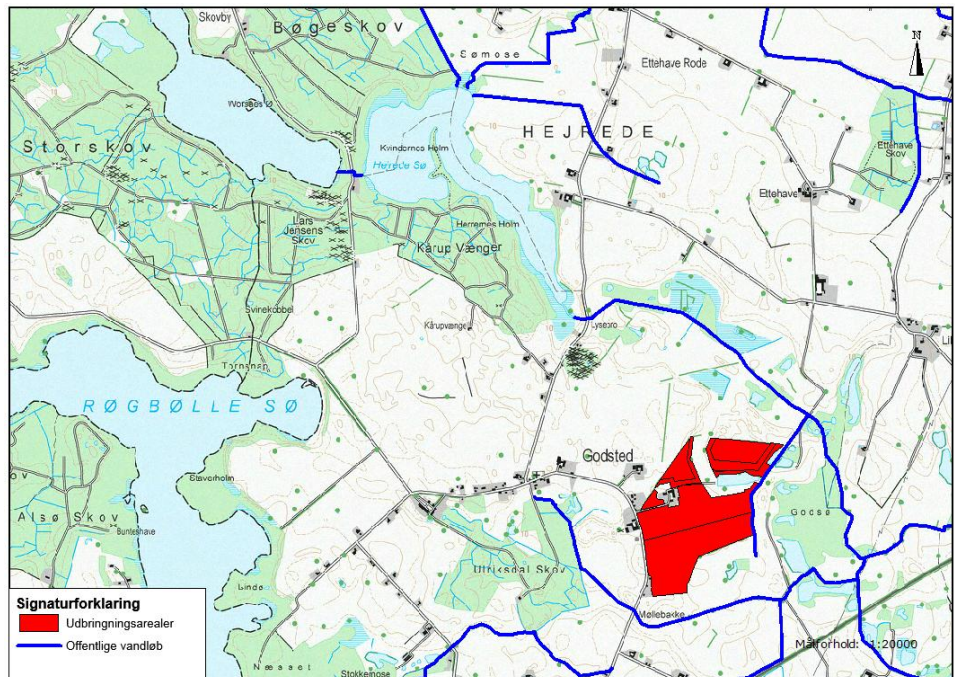
Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra staldene. Efter gennemførelse af BAT-tiltag i stalde m.v. er merbelastningen på 0,1 – 0,4 kg N/ha afhængig af naturområdets placering i forhold til staldene. Da merbelastninger på mindre end 1 kg N/ha medfører ikke ændringer i naturtyperne jf. bilag til Miljøstyrelsens husdyrvejledning, vurderes det, at bilag IV-paddernes yngle- og rastesteder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

1.2 PÅVIRKNING FRA AREALER

1.2.1 Påvirkning af søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til det offentlige vandløb nr. 50 Godsørenden, der via Hejrede Sø og Søndersø udmunder i Smålandsfarvandet, se kort 5. Ifølge Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet har den nedstrøms del af Godsørenden målsætningen "godt økologisk potentiale" med en tilhørende faunaklasse 4. De mindre vandløb er ikke målsat i den nuværende vandplan. For disse vandløb skal det jf. Vandplanens retningslinje 3 sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at vandløbene opnår god tilstand.

Kort 5. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til offentlige vandløb.

Følgende udbringningsarealer grænser op til det samme åbne vandløb: mark 3-0, 7-0 og 7-1. Vandløbet er omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

Det fremgår af Vandplanen, at det kan forventes, at ca. 15 % af de åbne vandløb, som indgår i planen, ikke kan leve op til de opstillede mål i 2015 uden en miljøforbedrende indsats, som ligger ud over de gældende spildevandsplaner og allerede vedtagne øvrige miljøforbedrende foranstaltninger. Vandløbene, som grænser op til udbringningsarealerne, indgår ikke i vandplanens indsatsprogram.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne d. 3-6-2016 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb eller søer, og langs vandløbet er der en udyrket bræmme med en bredde af 2 meter eller mere.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

1.2.2 Påvirkning af hav

Udbringningsarealerne for husdyrgødning udgør 57,94 ha, og heraf ligger 38,31 ha i Guldborgsund kommune og 19,63 ha i Lolland kommune. Udbringningsarealer i Guldborgsund kommune ligger i oplandet til Smålandsfarvandet, hovedopland 2.5. Arealerne ligger i deloplandet til Smålandsfarvandet syd.

Udbringningsarealerne i oplandet til Smålandsfarvandet syd har nitratklasse N0. Ved nitratklasse N0 regnes med et reduktionspotentiale på 87,5 % (middelværdi af 76 – 100 %). Dette betyder, at 87,5 % af kvælstoffet bliver i jorden og 12,5 % vaskes ud til recipienten.

Smålandsfarvandet - sydlige del inklusiv Sakskøbing Fjord er et meget heterogent område med store forskelle i udformning og miljøtilstand. Området er lavvandet. Koncentrationen af næringsstoffer antages generelt at svare til den åbne del af Smålandsfarvandet. Imidlertid vil en betydelig del af de næringsstoffer, der tilføres fra land, passere gennem de lavvandede områder og påvirke sammensætningen af undervandsplanterne der. Arealet af farvandet er 249 km², og det afvander 434 km² på den nordlige del af Lolland, omkring Sakskøbing Fjord, Femø, Fejø og Askø. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 593 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Smålandsfarvandet syd er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige) ikke, og Smålandsfarvandet betegnes derfor som et sårbart vandområde.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Smålandsfarvandet syd er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse fra oktober 2015 faldet fra 2007 til 2015.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune har ifølge Vandplan 2012-2015 for hovedvandområde 2.5 Smålandsfarvandet målsætningen "god økologisk tilstand". Ingen af kystvandene forventes at opfylde målsætningen i 2015.

Kommunes vurdering

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Smålandsfarvandet er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlsbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. virkemidler) = 34,3 kg N/ha/år
 Udvaskning, svarende til planteavlsbrug (med planteavlssædskifte) = 34,5 kg N/ha/år

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = -0,2 kg N/ha

Beregningerne viser, at det reelle dyretryk for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift bevirker, at udvaskningen af nitrat er lavere end ved et planteavlssædskifte. Der vil derfor ikke være en påvirkning af havområdet ved den ansøgte drift.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til Smålandsfarvandet hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

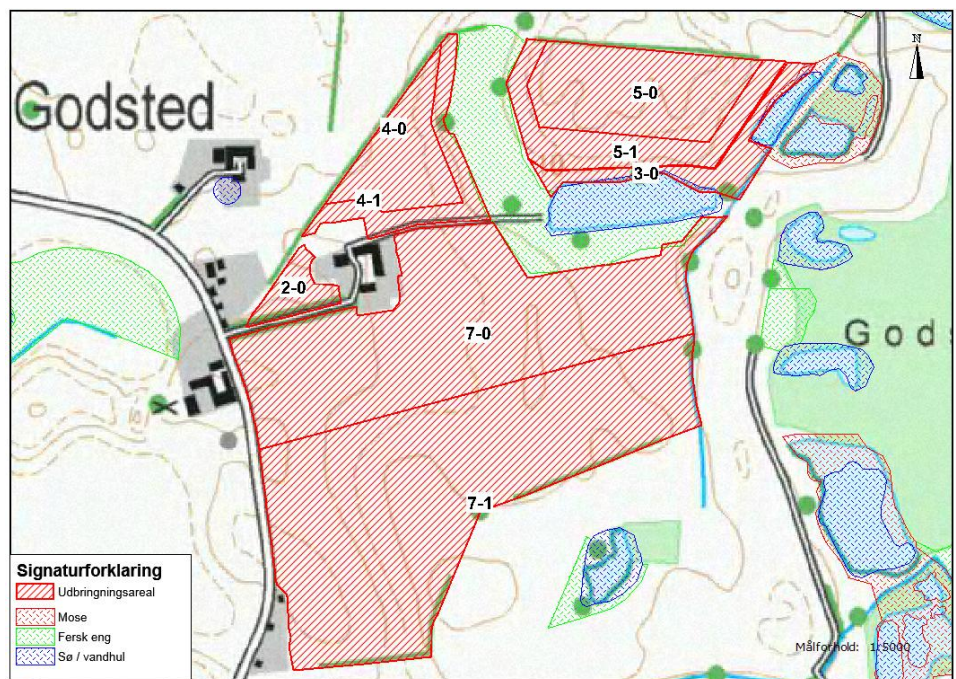
1.2.3 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

En række af naturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger ved overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke naturtyperne. Udbringning af husdyrgødning medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år i de nærmeste 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten. Ved tilførsel af over 1 kg N/ha/år kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Især de forekomster af naturtyper, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er d. 3-6-2016 foretaget besigtigelse af alle de beskyttede naturtyper, der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne. Udbringningsarealerne og de beskyttede naturtyper fremgår af kort 6.

Kort 6. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til beskyttede naturtyper.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til fersk eng eller søer. Øst og syd for mark 3-0 ligger der to søer. Begge søer er næringsrige, og især den sydlige er præget af, at der er et andehold med adskillige andehuse og foderflåder i søen samt fodring på land. Vandet i denne sø er meget grumset, og der er ingen egentlige vandplanter. Langs kanten af søerne er der en bræmme med tagrør, pil og andre sumpplanter f.eks. lådden dueurt, bredbladet dunhammer, bittersød natskygge og sværtevæld. I den østlige sø findes vandplanten hornblad men også en del trådalger. Den estimerede naturtilstand i den sydlige sø er V (dårlig), mens den er III (moderat) i den østlige sø. I den østlige sø blev der set og hørt grøn frø, og søen vurderes endvidere at være egnet yngle- og rasteområde for bilag IV-padderne springfrø og stor vandsalamander.

Mark 7-0, 4-1, 5-1 og 3-0 ligger alle op til en fersk eng. En del af engen har været jordbehandlet i 2015 og en del i foråret 2016. For at afklare lovligheden af denne aktivitet, er der i øjeblikket en sag efter naturbeskyttelseslovens § 3 i gang.

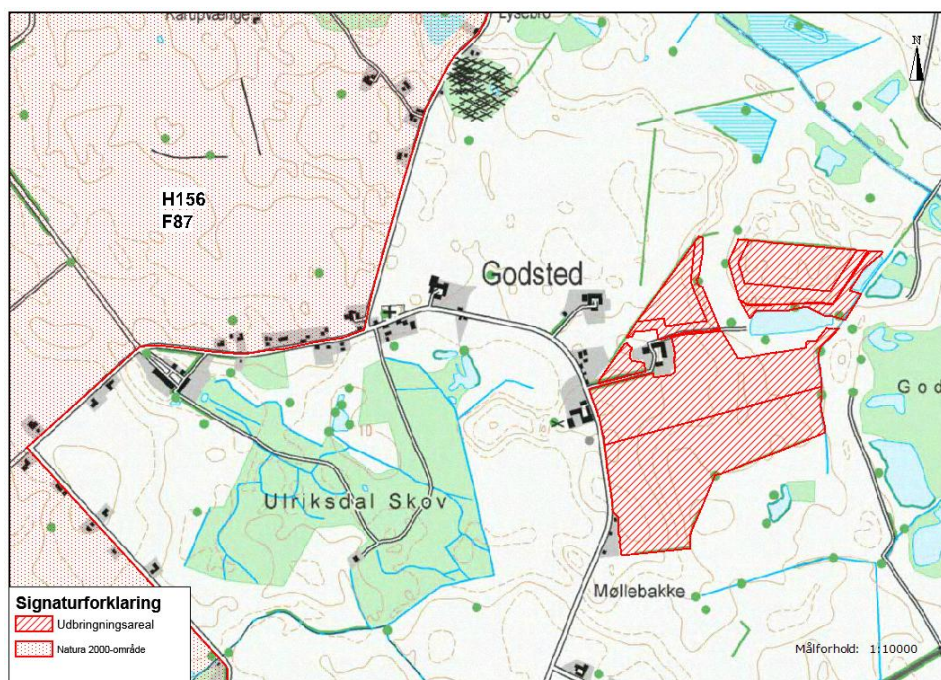
Kommunens vurdering

De beskyttede naturtyper ved udbringningsarealerne er alle forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Med undtagelse af Bilag IV-arter indeholder lokaliteterne ikke fredede-, lokalt truede- eller særligt bevaringsværdige arter. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer ikke vil påvirke beskyttede naturtyper, som ligger nær udbringningsarealerne.

1.2.4 Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning. Se endvidere tidligere afsnit om Natura 2000.

Udbringningsarealerne ligger ca. 0,7 km fra habitatområde H156 og fuglebeskyttelsesområde F87, der indgår i Natura 2000-område nr. 177 Maribosøerne – se kort 7.

Kort 7. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til Natura 2000-områder.

Kommunens vurdering.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha. Ved tilførsel af 1 kg N/ha og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 0,7 km til Natura 2000-område nr. 177. Med denne afstand mellem udbringningsarealerne og natura 2000-området vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området.

1.2.5 Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der er foretaget besigtigelser ved udbringningsarealerne d. 3-6-2016.

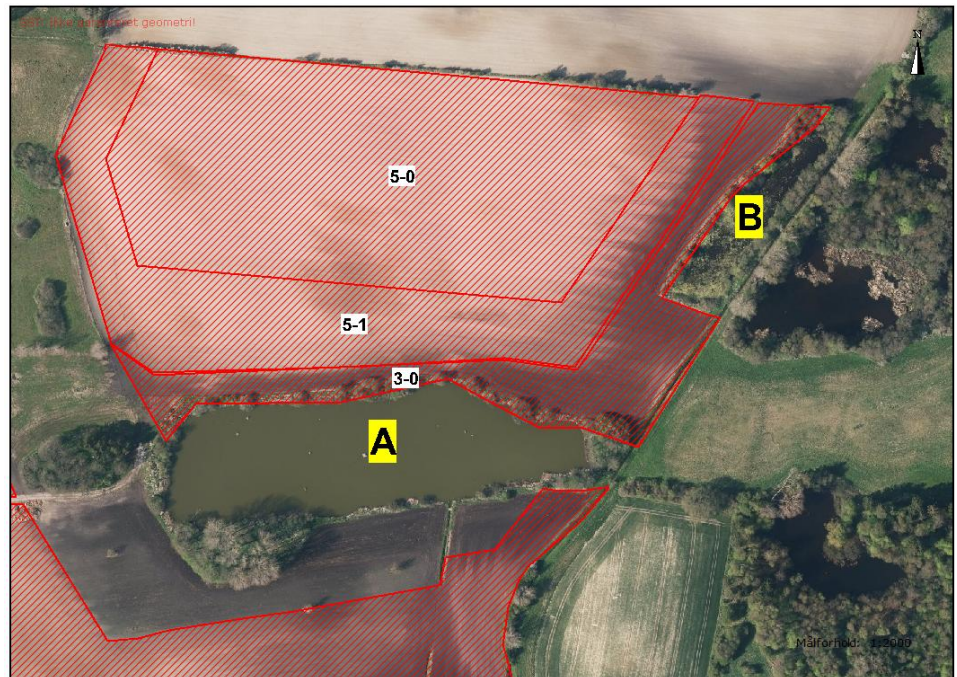
Padder

Ved besigtigelserne er der afhængig af årstiden dels registreret forekomst af padder (æg, yngle, voksne individer), dels er der foretaget en vurdering af, hvorvidt naturområderne er potentielle yngle- eller rastesteder for arterne. Vurderingen er foretaget ud fra paddernes levestedskrav, lokaliteternes tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder, se tabel 4 og kort 8. Det drejer sig primært om:

- vandhullet er helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrigt tæt ved eller omkring vandhullet

Lokalitet	Udbringningsareal	Forekomst/potentiel forekomst af Bilag IV-arter
A. Sø	Syd for mark 3-0	Ikke egnet
B. Sø	Øst for mark 3-0	Springfrø, stor vandsalamander

Tabel 4. Oversigt over naturområder og deres egnethed som yngle- og rasteområde for Bilag IV-padder.

Kort 8. De to søer (A og B) som er besigtiget og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV.

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller og søer, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er vurderet at kunne yngle i den østlige sø (sø B) ved mark 3-0.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes ikke at forekomme på lokaliteter ved udbringningsarealerne.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i søer og vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at yngle i den østlige sø (sø B) ved mark 3-0.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse er i 2015 registreret på en lokalitet ca. 6 km syd for udbringningsarealerne ved Høvænge. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg. Ingen af de besigtigede naturområder ved udbringningsarealerne vurderes i deres nuværende tilstand at være egnede ynglelokaliteter for Grønbroget Tudse.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus og andre bilag IV-arter

Der er ikke registreret andre Bilag IV-arter i tilknytning til udbringningsarealerne. Det forventes at omkring 6 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter). Potentielle yngle- og rastesteder for flagermus findes i ældre træer, stalde, lader m.m.

Kommunes vurdering

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padden, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derved medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencestærke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

Ved udbringning af fast husdyrgødning er afdampningen af kvælstof større end 1 kg N/ha i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealet jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Nedbringes husdyrgødningen i jorden inden 6 timer, vil afdampningen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha på de tilgrænsende arealer.

I nærværende ansøgning håndteres husdyrgødningen som dybstrøelse.

For at hindre ændringer i tilstanden i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er det kommunens vurdering, at

afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet.

Det vurderes, at der skal stilles følgende vilkår:

- Ved den østlige sø ved mark 3-0 (sø B) må der ikke udbringes fast husdyrgødning i en afstand af 0-100 m fra søens øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Søens placering fremgår af kort 8. Afstanden udmåles fra øvre brinkkant af søen, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til søen, ophører.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Bilag 1. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrellflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrede vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland. Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage. Findes omkring Store Musse	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. mark-oversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Spidssnudet Frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Grøn mosaikguldsmed	Registreret i Korselitze Østerskov i 1912. Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i søer og damme med Krebseklo.
Stor kærguldsmed	Horreby Lyng og Listrup Lyng.	Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.
Lys skivevandkalv	Formentlig forsvundet. Registreret i 1975 i Horreby Lyng.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.
Bred vandkalv	Formentlig forsvundet. Registreret i 1976 i Horreby Lyng.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.
Eremit	Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Mygblomst	Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose. Seneste fund mindst 30 år tilbage.	Tilgroning, vandstandssænkning.